

**VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL INFORMACIJOS APIE PAVOJINGUS GAMINIUS IR PRODUKTŲ SAUGOS
RINKOJE PRIEŽIŪROS VALSTYBĖS INSTITUCIJAS IR JŲ ĮGALIOJIMUS TEIKIMO
EUROPOS KOMISIJAI IR (AR) EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBĖMS NARĖMS
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2019 m. liepos 15 d. Nr. 1-198
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo 6 straipsniu, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 11 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 438 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymą suteikimo“ ir atsižvelgdama į 2018 m. lapkričio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2019/417, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos skubaus informavimo sistemos (RAPEX), nustatytos pagal Direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos 12 straipsnį, ir jos pranešimų sistemos naudojimo gaires (OL 2019 L 73, p. 121):

1. T v i r t i n u Informacijos apie pavojingus gaminius ir produktų saugos rinkoje priežiūros valstybės institucijas ir jų įgaliojimus teikimo Europos Komisijai ir (ar) Europos Sąjungos valstybėms narėms tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus 2010 m. gegužės 14 d. įsakymą Nr. 1-62 „Dėl Skubaus keitimosi informacija apie pavojingus vartotojams gaminius taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Direktorė

Neringa Ulbaitė

PATVIRTINTA
Valstybinės vartotojų teisių
apsaugos tarnybos direktoriaus
2019 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1-198

**INFORMACIJOS APIE PAVOJINGUS GAMINIUS IR PRODUKTŲ SAUGOS RINKOJE
PRIEŽIŪROS VALSTYBĖS INSTITUCIJAS IR JŲ ĮGALIOJIMUS TEIKIMO EUROPOS
KOMISIJAI IR (AR) EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBĖMS NARĖMS TVARKOS
APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Informacijos apie pavojingus gaminius ir produktų saugos rinkoje priežiūros valstybės institucijas ir jų įgaliojimus teikimo Europos Komisijai ir (ar) Europos Sąjungos valstybėms narėms tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas atsižvelgiant į 2018 m. lapkričio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2019/417, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos skubaus informavimo sistemos RAPEX, nustatytos pagal Direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos 12 straipsnį, ir jos pranešimų sistemos naudojimo gaires (OL 2019 L 73, p. 121) (toliau – Gairės).

2. Aprašo tikslas yra nustatyti:

2.1. pranešimų apie rinkoje nustatytus pavojingus vartotojams gaminius tvarką pagal 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL 2002 L 11, p. 4) (toliau – BGSD) 12 ir 11 straipsnius ir informacinių pranešimų taikymo sritį bei supaprastinti pranešimo teikimo procedūras;

2.2. pranešimų Europos Komisijai apie rinkoje nustatytus pavojingus vartotojams gaminius tvarką pagal BGSD 12 ir 11 straipsnius kriterijus;

2.3. pranešimų ir papildomų pranešimų, siunčiamų pagal BGSD 12 ir 11 straipsniuose nustatytas pranešimo apie rinkoje nustatytus pavojingus vartotojams gaminius tvarkas, turinį, reikalaujamus duomenis ir naudotinas formas;

2.4. tolesnius veiksmus, kurių turi imtis Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba), rinkos priežiūros institucijos ir institucijos, atsakingos už Europos Sąjungos (toliau – ES) išorės sienų kontrolę, gavusios pranešimą ir teiktinos informacijos rūšį;

2.5. veiksmų, kurių imamasi pagal BGSD 12 ir 11 straipsniuose nustatytas pranešimo apie rinkoje nustatytus pavojingus vartotojams gaminius, tvarkas, galutinius terminus;

2.6. rizikos vertinimo metodiką ir pavojaus nustatymo kriterijus.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Poveikis nacionaliniu lygmeniu – ES skubaus informavimo sistemos (toliau – RAPEX) pranešimo kriterijus, pagal kurį RAPEX pranešimas neteikiamas, kai rinkos priežiūros institucija, atlikusi gaminio pavojaus įvertinimą, turi pagrindo manyti, kad gaminyje nebuvo pateiktas vartotojams kitose valstybėse narėse ir nebus jiems pateiktas, pvz., priemonių imtasi dėl vietos gaminio, pagaminto ir platinto tik vienoje valstybėje narėje. Pranešimas apie poveikį nacionaliniu lygmeniu pateikiamas Europos Komisijai pagal BGSD 11 straipsnį ir tik tais atvejais, kai jis susijęs su informacija apie gaminio saugą, kuri gali dominti kitas valstybes nares, visų pirma informacija apie priemones, kurių imtasi dėl naujos rūšies rizikos, apie kurią dar nebuvo pranešta, dėl naujos rūšies rizikos, kylančios dėl gaminių derinio, arba dėl naujos rūšies ar kategorijos pavojingų gaminių.

RAPEX taikomoji programa – interneto taikomoji programa, leidžianti Tarnybai ir Europos Komisijai skubiai keistis informacija per žiniatinklio platformą.

Rimtas pavojus – bet koks pavojus vartotojų saugai, įskaitant vėliau pasireiškiantį pavojų, kai reikalingas skubus valstybės institucijų įsikišimas.

Rinkos priežiūra – valstybės institucijų vykdoma veikla ir priemonės, kurių jos ėmėsi, siekdamos užtikrinti, kad gaminiai atitiktų atitinkamuose derinamuosiuose Bendrijos teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir nekeltų pavojaus sveikatai, saugai ar kitam visuomenės interesų apsaugos aspektui.

Rinkos priežiūros institucija – valstybės narės institucija, atsakinga už rinkos priežiūrą šios valstybės narės teritorijoje.

Rizikos vertinimo metodika – šio Aprašo 7 priede patvirtinta Gaminių saugos rizikos vertinimo metodika, kurią rinkos priežiūros institucijos naudoja vartotojų gaminių vartotojų sveikatai ir saugai keliamo pavojaus lygiui įvertinti ir nuspręsti, ar būtina teikti pranešimą per RAPEX sistemą.

Rizikos vertinimas – vartotojų sveikatai ir saugai keliamo pavojaus lygio nustatymas, kurį vykdo rinkos priežiūros institucijos, atlikusios tyrimą dėl pavojingo vartotojams gaminio ir ėmusios tinkamų priemonių arba vykdžiusi gamintojo arba platintojo atliktų savanoriškų veiksmų priežiūrą. Gamintojų ir platintojų atliktas rizikos vertinimas nėra privalomas, rinkos priežiūros institucija gali iš įmonių pranešime padarytos išvados padaryti kitokią išvadą dėl rizikos vertinimo.

Tarptautinis poveikis – RAPEX pranešimo teikimo kriterijus, pagal kurį RAPEX pranešimas teikiamas tik tada, kai pavojingo gaminio keliamos rizikos poveikis išeina arba gali išeiti už jos teritorijos ribų. Tarptautiniu poveikiu pripažįstama tokia grėsmė, kai negalima atmesti galimybės, kad pavojingas gaminys parduotas vartotojams daugiau nei vienoje ES valstybėje narėje arba negalima atmesti galimybės, kad pavojingas gaminys parduotas vartotojams internetu arba gaminys kilęs iš trečiosios šalies ir tikėtina, kad jis importuotas į ES per ne vieną platinimo tinklą.

Vartotojams skirti gaminiai – gaminiai, kurie sukurti ir pagaminti bei tiekiami vartotojams (fiziniais asmenimis) jų asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams, nesusijusiems su verslu ar profesija, tenkinti.

Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme.

4. Aprašas nustato reikalavimus keitimuisi informacija apie prevencines ir ribojamąsias priemones, kurių imamasi dėl į rinką patekusių pavojingų vartotojų sveikatai ir saugai gaminių ir apie taikytas šiems gaminiams rinkos ribojimo priemones bei šios informacijos teikimo Europos Komisijos RAPEX grupei, suformuotai už Direktyvą 2001/95/EB atsakingame Europos Komisijos padalinyje, ir tam tikrais atvejais – atitinkamai Europos Komisijos tarnybai (toliau – Komisija), Tarnybai, rinkos priežiūros institucijoms ir institucijai, atsakingai už išorės sienų kontrolę procedūrą, taip pat keitimąsi informacija apie prevencines ir ribojamąsias priemones, kurių imamasi dėl pavojų sveikatai ir saugai gaminių.

5. Tarnyba šio Aprašo 4 punkte nurodytoje srityje:

- 5.1. atlieka rinkos priežiūros institucijos funkcijas;
- 5.2. vykdo RAPEX ryšių palaikymo institucijos funkcijas.

6. RAPEX duomenys skirti:

- 6.1. užkirsti kelią pavojingų gaminių tiekimui vartotojams ir apriboti tokį tiekimą;
- 6.2. stebėti valstybių narių institucijų atliekamos rinkos priežiūros ir vykdomos veiklos veiksmingumą ir nuoseklumą;
- 6.3. nustatyti taisykles veiksams gaminių saugos srityje ES lygmeniu.

II SKYRIUS APRAŠO TAIKYMO SRITIS

7. Šis Aprašas taikomas:

7.1. vartojimo gaminiams, kuriems taikoma BGSĐ:

7.1.1. vartotojams skirti gaminiai – gaminiai, sukurti, pagaminti ir tiekiami vartotojams;

7.1.2. mišrios paskirties gaminiai – gaminiai, sukurti ir pagaminti profesionaliam naudojimui, tačiau tikėtina, kad iš anksto pagrįstai numatomomis sąlygomis, jie gali būti naudojami vartotojų.

7.1.3. vartotojams tiekiamus gaminius, kurie paimami iš paslaugų teikėjo patalpų ir naudojami už jų ribų;

7.1.4. paslaugų teikėjo patalpose naudojamus gaminius, jeigu vartotojai patys aktyviai valdo gaminį.

7.2. gaminiams, kuriems taikomas 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL 2008 L 218, p. 30) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 765/2008). Pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008 gaminiai RAPEX sistemoje turi būti laikomi gaminiams pagal to šio reglamento 15 straipsnyje nurodytą taikymo sritį ir pateiktą apibrėžtį, nesvarbu, ar jie būtų skirti vartotojams, ar profesionaliam naudojimui.

8. Vartotojams skirti gaminiai ir mišrios paskirties gaminiai gali būti duodami vartotojams nemokamai, gali būti perkami vartotojų ir gali būti pateikiami vartotojams, teikiant paslaugą. RAPEX taikymo sritis apima visus tris atvejus.

9. Šis Aprašas netaikomas:

9.1. gaminiams, kuriems taikomi specialūs ir lygiaverčiai pranešimo mechanizmai, nustatyti pagal kitus ES teisės aktus, būtent:

9.1.1 maistui ir pašarams, kuriems taikomas 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2002 L 31, p. 1);

9.1.2. vaistams, kuriems taikoma 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL 2001 L 311, p. 67) ir 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/82/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio veterinarinius vaistus (OL 2001 L 311, p. 1);

9.1.3. medicinos priemonėms, kurioms taikomas 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB (OL 2017 L 117, p. 1);

9.1.4. aktyviesiems implantuojamiems medicinos prietaisams, kuriems taikoma 1990 m. birželio 20 d. Tarybos direktyva 90/385/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių aktyviuosius implantuojamus medicinos prietaisus, suderinimo (OL 1990 L 189, p. 17);

9.2. gaminiams, neįeinantiems į BGSD 2 straipsnio a) dalyje nustatytą gaminio apibrėžtį, būtent:

9.2.1. naudoti gaminiai arba tiekiami kaip antikvarinės prekės, arba gaminiai, kuriuos prieš naudojant reikia suremontuoti ar atnaujinti, jeigu tiekėjas aiškiai informuoja apie tai asmenį, kuriam tokį gaminį tiekia;

9.2.2. paslaugai teikti paslaugų teikėjo naudojama ar valdoma įranga, pvz., įranga, kuria vartotojai važiuoja arba keliauja, ir paslaugų teikėjo, o ne vartotojo valdoma įranga;

9.3. gaminiams, kurie neįeina į Reglamento (EB) Nr. 765/2008 15 straipsnio 4 dalyje pateiktą gaminio apibrėžtį.

III SKYRIUS RAPEX TINKLAS

10. RAPEX taikoma priemonėms, kuriomis užkertamas kelias prekybai rimtą riziką vartotojų sveikatai ir saugai keliančiais gaminiams ir jų naudojimui, tokia prekyba ir naudojimas ribojami arba jiems nustatomos specialios sąlygos, arba, kai tai susiję su gaminiams, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 765/2008, priemonėms, kuriomis užkertamas kelias prekybai rimtą riziką galutinių naudotojų sveikatai, saugai ar kitiems svarbiems viešiesiems interesams (pvz., saugumui arba aplinkai) keliančiais gaminiams ir jų naudojimui, tokia prekyba ir naudojimas ribojami arba jiems nustatomos specialios sąlygos.

11. Kiekviena valstybė narė įsteigia po vieną RAPEX ryšių palaikymo instituciją RAPEX sistemai nacionaliniu lygmeniu administruoti. Lietuvos Respublikoje ryšių palaikymo institucija – Tarnyba. Tarnyba suformuoja nacionalinį RAPEX tinklą, kad užtikrintų veiksmingą informacijos srautą tarp nacionalinės ryšių palaikymo institucijos ir įvairių RAPEX dalyvaujančių institucijų.

12. Tarnyba turi atskirą dalyvavimui RAPEX sistemoje skirtą elektroninio pašto adresą, kuriuo gali naudotis visi Tarnybos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, atsakingi už nacionalinio RAPEX sistemos tinklo funkcijų įgyvendinimą (toliau – atsakingi RAPEX pareigūnai). Atsakingų RAPEX pareigūnų darbo arba asmeniniai elektroninio pašto adresai nenaudojami kaip RAPEX ryšių palaikymo institucijos elektroninio pašto adresai.

13. Tarnybos, kaip RAPEX ryšių palaikymo institucijos, funkcijos yra:

13.1. organizuoti nacionalinio RAPEX tinklo darbą ir jam vadovauti pagal šiame Apraše ir Gairėse nustatytas taisykles;

13.2. konsultuoti visas tinklui priklausančias institucijas, kaip naudotis RAPEX, ir teikti joms reikiamą pagalbą;

13.3. užtikrinti, kad būtų tinkamai atliekamos visos ES teisės aktuose ir Apraše numatytos RAPEX funkcijos ir užduotys, visų pirma, kad Komisijai būtų nedelsiant teikiama visa reikalinga informacija (pranešimai, papildomi pranešimai, papildoma informacija ir kt.);

13.4. perduoti informaciją tarp Komisijos, nacionalinių rinkos priežiūros institucijų ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas);

13.5. tikrinti ir tvirtinti iš visų institucijų gaunamos informacijos išsamumą prieš perduodant ją Komisijai per RAPEX taikomąją programą,

13.6. prieš pateikiant pranešimą patikrinti, ar apie gaminį jau nebuvo pranešta ir ar su informacija apie tą gaminį jau nebuvo apsikeista per RAPEX taikomąją programą (siekiant išvengti bet kokio dubliavimo);

13.7. dalyvauti RAPEX ryšių palaikymo institucijų darbo grupės susitikimuose ir kituose su RAPEX administravimu susijusiuose įvykiuose;

13.8. teikti pasiūlymus dėl galimo sistemos administravimo gerinimo;

13.9. nedelsiant pranešti Komisijai apie visas technines RAPEX taikomosios programos veikimo problemas;

13.10. koordinuoti visą su RAPEX susijusią nacionalinę veiklą ir iniciatyvas;

13.11. konsultuoti rinkos priežiūros institucijas, apie RAPEX sistemą ir informuoti jas apie jų įpareigojimus, visų pirma, apie BGSD 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą įpareigojimą teikti įmonių pranešimus.

14. Tarnyba organizuoja savo nacionalinio RAPEX tinklo darbą ir jam vadovauja. Šį tinklą sudaro:

14.1. Tarnyba;

14.2. už gaminių saugos stebėseną atsakingos rinkos priežiūros institucijos;

14.3. Muitinės departamentas, kaip už išorės sienų kontrolę atsakinga institucija.

15. Tarnyba nustato RAPEX nacionalinio tinklo organizacinę struktūrą ir veikimą, kad būtų užtikrinta, jog visos dalyvaujančios institucijos žinotų, kokios yra jų su RAPEX veikimu susijusios funkcijos ir pareigos. Tarnyba sudaro galimybę reguliariai ir nuolat keistis informacija bei rengti diskusijas savo nacionaliniame tinkle, kad su visomis dalyvaujančiomis institucijomis aptartų, kaip organizuota ir kaip veikia RAPEX sistema.

16. Tarnybos ir Komisijos komunikacijoje, turi būti deramai atsižvelgta į RAPEX tikslus ir užtikrinta, kad valstybės narės ir Komisija galėtų skubiai keistis informacija apie rimtą riziką keliančius gaminius.

IV SKYRIUS

PER RAPEX TAIKOMĄJĄ PROGRAMĄ KOMISIJAI SIUNČIAMŲ PRANEŠIMŲ

TURINYS

17. Per RAPEX taikomąją programą Komisijai siunčiamuose pranešimuose pateikiami šie duomenys:

17.1. informacija, pagal kurią galima identifikuoti gaminį, apie kurį pranešama, t. y. gaminio kategorija, gaminio pavadinimas, prekės ženklas, modelio ir (arba) rūšies numeris, brūkšninis kodas, partijos ar serijos numeris, muitinės kodas, gaminio ir jo pakuotės aprašymas, prie kurio pridedamos gaminio, jo pakuotės ir etikečių nuotraukos. Išsamūs ir tikslūs gaminio identifikavimo duomenys yra pagrindinis rinkos priežiūros ir reikalavimų vykdymo užtikrinimo veiklos elementas, nes pagal juos nacionalinės institucijos gali identifikuoti gaminį, apie kurį pranešta, atskirti jį nuo kitų tos pačios arba panašios rūšies ar kategorijos rinkoje esančių gaminių, rasti tą gaminį rinkoje ir imtis tinkamų priemonių arba dėl jų susitarti;

17.2. informacija, pagal kurią nustatoma gaminio kilmė, t. y. kilmės šalis, gamintojo ir eksportuotojų pavadinimas, adresas ir kontaktiniai duomenys, pvz., telefono numeris ir e. pašto adresas. Valstybės narės teikia visą turimą informaciją apie trečiosiose šalyse esančius gamintojus ir eksportuotojus, kurie glaudžiai bendradarbiauja su ES gaminių saugos srityje. Prie formos taip pat turi būti pridedami šie dokumentai (jeigu jie turimi): užsakymo dokumentų, pardavimo sutarčių, sąskaitų faktūrų, vežimo dokumentų, muitinės deklaracijų ir t. t. kopijos. Šie dokumentai turėtų būti perduodami Word formatu arba bet kuriuo kitu taikomajai programai pritaikytu formatu. Išami informacija apie trečiųjų šalių gamintojus suteikia Komisijai galimybę skatinti veiksmingiau užtikrinti reikalavimų vykdymą tose šalyse ir padeda sumažinti į ES eksportuojamų vartotojams riziką keliančių gaminių skaičių;

17.3. kai įmanoma, informacija apie tikslią vietą, kurioje gaminys buvo realizuojamas (prekybos centrą, vietos parduotuvę, turgavietę, internetinę parduotuvę ir t. t.);

17.4. informacija apie saugos reikalavimus, taikomus gaminiui, apie kurį pranešama, įskaitant taikomų teisės aktų ir standartų nuorodas numerius ir pavadinimus;

17.5. gaminio, apie kurį pranešama, keliamos rizikos aprašymas, įskaitant laboratorinių ar vizualinių patikrinimų rezultatų aprašymą, bandymų ataskaitas ir sertifikatus, įrodančius gaminio, apie kurį pranešama, neatitiktį saugos reikalavimams, nuodugnų rizikos vertinimą su išvadomis ir informaciją apie žinomus nelaimingus atsitikimus ar incidentus;

17.6. informacija apie gaminio, apie kurį pranešama, tiekimo grandinės valstybėse narėse ir visų pirma informacija apie paskirties šalis ir informacija apie importuotojus ir taip pat informacija apie gaminio, apie kurį pranešama, platintojus Europoje, jeigu jie yra;

17.7. informacija apie priemones, kurių imtasi, visų pirma, apie priemonių rūšį (privalomosios ar savanoriškosios), kategoriją (pvz., pašalinimas iš rinkos, susigrąžinimas iš vartotojų), mastą, priemonės įsigaliojimo datą ir trukmę (pvz., neribotos trukmės, laikina);

17.8. nuoroda, ar pranešimui, jo daliai ir (arba) pridedamam (-iems) dokumentui (-ams) taikomos konfidencialumo nuostatos. Prie prašymų laikytis konfidencialumo visada pridedamas pagrindimas, kuriame aiškiai nurodomos tokio prašymo priežastys;

17.9. informacija, jei jos turima, apie tai, ar gaminys yra klastotė;

17.10. informacija apie praneštus su gaminiu susijusius nelaimingus atsitikimus, nurodant, kai įmanoma, nelaimingo atsitikimo priežastis (su gaminio naudojimu susijusi rizika, sukelta naudotojo arba būdinga gaminiui);

17.11. papildoma informacija apie tai, ar pranešimas buvo pateiktas Europos lygmeniu vykdant suderintą reikalavimų vykdymo užtikrinimo veiklą;

17.12. informacija apie tai, ar valstybių narių institucijos numato siųsti kitus su tuo pačiu gaminiu arba panašiais gaminiiais susijusius pranešimus. Tai turėtų būti nurodoma pradiniam pranešime.

18. Rinkos priežiūros institucijoms rekomenduojama rinkti ir teikti informaciją apie gaminio, apie kurį pranešama, tiekimo grandinės ES nepriklausančiose šalyse, kurios glaudžiai bendradarbiauja su ES gaminių saugos srityje.

19. Pranešimai turėtų būti kuo išsamesni. Informacija, kuri turi būti pateikiama pranešime, išvardyta Aprašo 3 priede ir įtraukta į RAPEX taikomąją programą. Visuose pranešimo formos laukuose turėtų būti pateikti reikalingi duomenys. Jeigu teikiant pranešimą reikalingos informacijos

neturima, rinkos priežiūros institucija teikianti pranešimą aiškiai nurodo tai pranešimo formoje ir paaiškina kodėl šios informacijos pateikti negali. Gavusi trūkstamą informaciją, rinkos priežiūros institucija atnaujina savo pranešimą. Komisija išnagrinėja atnaujintą pranešimą prieš jį patvirtindama ir išplatindama per sistemą.

20. Jeigu dar neturima dalies pagal šį aprašą reikalaujamos informacijos, rinkos priežiūros institucija vis tiek turėtų laikytis nustatytų galutinių terminų ir nevēluoti siųsti RAPEX pranešimą apie gaminį, kuris kelia gyvybei pavojingą riziką vartotojų arba kitų galutinių naudotojų sveikatai ir saugai ir (arba) jeigu pagal RAPEX pranešimą reikalaujama visų valstybių narių skubių veiksmų.

21. Prieš pateikdama pranešimą, Tarnyba, kaip RAPEX ryšių palaikymo institucija, patikrina, ar apie atitinkamą gaminį per RAPEX taikomąją programą jau nėra pranešusi kita valstybė narė. Jeigu apie gaminį jau pranešta, Tarnyba nerengia naujo pranešimo, o pateikia papildomą pranešimą dėl jau esamo pranešimo ir suteikia visą papildomą informaciją, kuri gali būti svarbi kitų valstybių narių institucijoms, pvz., apie papildomus transporto priemonės identifikacinius numerius, išsamų importuotojų ir platintojų sąrašą, papildomas bandymų ataskaitas ir t. t.

22. Tarnyba praneša Komisijai (kuo skubiau ir ne vėliau kaip iki šio Aprašo 2 priede nustatytų galutinių terminų pabaigos) apie visus pokyčius, dėl kurių reikia pakeisti per RAPEX taikomąją programą perduotą pranešimą. Komisijai pranešama apie visus priemonių, apie kurias pranešta, statuso, rizikos vertinimo ir naujų sprendimų dėl konfidencialumo pokyčius.

23. Tarnyba atlieka duomenų apie į RAPEX teikiamus gaminius patikrinimą ir, siekdama išvengti bet kokios painiavos su ES rinkoje esančiais panašiais tos pačios kategorijos arba rūšies gaminiiais, užtikrina visų per RAPEX taikomąją programą teikiamų duomenų tikslumą.

24. Pranešimo procedūroje dalyvaujanti (-čios) institucija (-os) (pvz., atlikdama (-os) gaminio, apie kurį pranešama, rizikos vertinimą arba teikdama (-os) informaciją apie platinimo kanalus) prisiima atsakomybę už informaciją, teikiamą per RAPEX taikomąją programą. Tarnyba tikrina ir tvirtina visus iš atsakingų rinkos priežiūros institucijų gautus pranešimus, prieš perduodama juos Komisijai.

25. Teikiant pranešimus per RAPEX taikomąją programą, ekonominės veiklos vykdytojais tiesiogiai nedalyvauja, tačiau, kai tai susiję su riziką keliančiu gaminiu, ekonominės veiklos vykdytojais nedelsdami praneša apie tokį gaminį visų valstybių narių, kuriose pavojingas gaminyje buvo pateiktas rinkai, kompetentingoms institucijoms. Tokios informacijos teikimo sąlygos ir išsami informacija apie jį nustatytos BGSD I priede. Tokia informacija bus nagrinėjama valstybėje narėje, kurioje įsisteigęs pranešantysis gamintojas arba gamintojo atstovas jeigu gamintojas registruotas trečioje šalyje.

26. Tarnyba ir rinkos priežiūros institucijos teikia Komisijai per RAPEX taikomąją programą pranešimą ir apie privalomas, ir apie savanoriškas priemones, kurių jos ėmėsi savo teritorijoje dėl riziką keliančių gaminių.

27. Apie priemones (sprendimus), kurias priėmė Muitinės departamentas (už išorės sienų kontrolę atsakinga institucija) ir kuriomis užkertamas kelias prekiauti ES vartojimo gaminiu, keliančiu rimtą riziką vartotojų sveikatai ir saugai (pvz., sprendimai sustabdyti importą prie ES sienos), Komisijai per RAPEX taikomąją programą turėtų būti pranešama taip pat kaip ir apie rinkos priežiūros institucijų patvirtintas priemones, kuriomis ribojama gaminio prekyba ar naudojimas. Muitinės departamentas, sustabdęs vartojimo gaminius, keliančius rimtą riziką vartotojų sveikatai ir saugai, apie priimtus sprendimus neišleisti į laisvą apyvartą ne ES prekių prie ES sienos praneša Tarnybai Aprašo 2 priede nustatytais terminais ir užpildo Aprašo 3 priede nurodytą pranešimo formą.

V SKYRIUS

VISUOMENĖS INFORMAVIMAS APIE RIZIKĄ KELIANČIUS GAMINIUS

28. Tarnyba ir rinkos priežiūros institucijos teikia visuomenei informaciją apie vartotojams rimtą riziką keliančius gaminius ir apie priemones, kurių imtasi dėl tokios rizikos. Tokia informacija gali būti skleidžiama internetu, spausdintine forma, elektroninėmis ir kt. priemonėmis.

29. Visuomenei teikiama informacija – tai trumpa pranešimo santrauka, pagal kurią galima identifikuoti gaminį, taip pat nurodoma informacija apie riziką ir priemones, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią šiai rizikai arba ją apriboti.

30. RAPEX interneto svetainėje skelbiami šie pranešimai:

30.1. taikant BGSD 12 straipsnį teikiami pranešimai;

30.2. taikant BGSD 12 straipsnį ir Reglamento (EB) Nr. 765/2008 22 straipsnį teikiami pranešimai;

30.3. taikant BGSD 11 straipsnį teikiami pranešimai dėl mažesnę nei rimta riziką keliančių gaminių, kurių tarpvalstybinis poveikis buvo pripažintas;

30.4. taikant Reglamento (EB) Nr. 765/2008 23 straipsnį teikiami pranešimai dėl mažesnę nei rimta riziką keliančių gaminių ir ar priemonės, kurių imtasi, buvo privalomosios ar savanoriškosios;

30.5. tik informacijos tikslais teikiami pranešimai, jeigu pranešančioji valstybė narė to paprašo, pažymėdama RAPEX taikomojoje programoje *ad hoc* langelį, ypač kai patvirtintos savanoriškosios priemonės ir aptariamieji gaminiai yra pakankamai identifikuoti. Šių pranešimų paskelbimą gali būti reikalinga svarstyti atsižvelgiant į tinkamą rizikos valdymo užtikrinimą.

VI SKYRIUS TOLESNI VEIKSMAI IŠSIUNTUS PRANEŠIMĄ

31. Rinkos priežiūros institucijos kuo skubiau ir ne vėliau kaip iki Aprašo 2 priede nustatytų galutinių terminų pabaigos užtikrina tinkamus tolesnius veiksmus dėl pranešimų pagal 12 straipsnį ir pranešimų pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 22 straipsnį ir dėl Komisijos pateiktos informacijos apie riziką keliančius gaminius.

32. Dėl informacinių pranešimų, taip pat pranešimų pagal BGSD 11 straipsnį ir pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 23 straipsnį (pranešimas dėl mažesnės nei rimta rizikos), imtis kokių nors specialių tolesnių veiksmų nereikia. Šiuose pranešimuose dažnai nėra duomenų, būtinų norint užtikrinti efektyvius ir veiksmingus reikalavimų vykdymo užtikrinimo veiksmus (pvz., gaminys, apie kurį pranešta, ir (arba) priemonės nepakankamai identifikuoti) arba rizika nelaikoma rimta. Nors šiuo atveju nėra specialaus tolesnių veiksmų poreikio, svarbu, kad rinkos priežiūros institucija parengusi pranešimą patikrintų, ar ji sutinka su tuo, kad rizika laikoma mažesne nei rimta, kad, gavus informaciją apie skirtingą rizikos vertinimą, jos ilgainiui galėtų imtis tolesnių veiksmų.

33. Gavusi pranešimą, Tarnyba išnagrinėja pranešime pateiktą informaciją ir pagal kompetenciją perduoda rinkos priežiūros institucijai. Rinkos priežiūros institucija imasi atitinkamų veiksmų, siekdama:

33.1. nustatyti, ar gaminiu prekiauta jos teritorijoje;

33.2. įvertinti, kokių prevencinių ar ribojamųjų priemonių reikėtų imtis dėl jos rinkoje rasto gaminio, apie kurį pranešta, atsižvelgdama į priemones, kurių ėmėsi pranešančioji valstybė narė, ir visas ypatingas aplinkybes, kuriomis galėtų būti pagrįstas sprendimas imtis kitokių rūšių priemonių arba nesiimti jokių veiksmų;

33.3. prireikus atlikti papildomą gaminio, apie kurį pranešta, rizikos vertinimą ir patikrinimus;

33.4. surinkti visą papildomą informaciją, kuri gali būti svarbi kitoms valstybėms narėms (pvz., informaciją apie gaminio, apie kurį pranešta, platinimo kanalus kitose valstybėse narėse).

34. Siekiant užtikrinti tolesnių veiksmų veiksmingumą ir efektyvumą, rinkos priežiūros institucijos turi taikyti šias priemones:

34.1. rinkos priežiūros institucijos rengia reguliarias (planines ir atsitiktines) patikras rinkoje, kad nustatytų, ar vartojimo gaminiai, apie kuriuos pranešta per RAPEX taikomąją programą, pateikti vartotojams. Kai valstybė narė nurodoma kaip paskirties šalis, atliekamos sustiprintos patikros rinkoje, visų pirma susisiekiant su pranešime nurodytu (-ais) ekonominės veiklos vykdytoju (-ais);

34.2. prireikus rinkos priežiūros institucijos teikia verslo asociacijoms naujausių pranešimų apžvalgas bei rengia apklausas, kad sužinoti, ar jų nariai gamino arba platino kuriuos nors iš gaminių, apie kuriuos pranešta. Rinkos priežiūros institucijos įmonėms teikia tik pranešimų santraukas, pvz., RAPEX interneto svetainėje skelbiamas savaitines apžvalgas. Tretiesiems asmenims neturėtų būti perduodamas visas pranešimų turinys, nes tam tikra informacija (pvz., išsami rizikos aprašymo informacija arba informacija apie platinimo kanalus) dažnai yra konfidenciali ir turėtų būti apsaugota;

34.3. rinkos priežiūros institucijos reguliariai įspėja vartotojus ir įmones apie vartojimo gaminius, apie kuriuos pranešta per RAPEX taikomąją programą, savo interneto svetainėse ir (arba) kitomis priemonėmis, pvz., pateikiant vartotojams ir įmonėms nuorodą į RAPEX interneto svetainę. Taip skelbiama informacija suteikia vartotojams galimybę patikrinti, ar jie turi riziką keliančių gaminių ir juos naudoja, ir institucija dažnai gauna naudingų atsiliepimų;

34.4. rinkos priežiūros institucijos reguliariai atlieka internetinių parduotuvių patikras siekdamas nustatyti, ar gaminių, apie kuriuos pranešta per RAPEX, galima įsigyti interneto rinkose.

VII SKYRIUS PRANEŠIMŲ ATŠAUKIMAS

35. Per RAPEX taikomąją programą išplatinti pranešimai sistemoje saugomi neribotą laiką, tačiau Reglamente nurodytais atvejais Komisija gali visam laikui atšaukti pranešimą iš RAPEX.

36. Pranešimo, kuris buvo pateiktas arba patvirtintas, atšaukimo negalima prašyti remiantis tuo, kad gaminyje, apie kurį pranešta, reikiamai pakeistas, kad atitiktų visus taikomus saugos reikalavimus, nebent pateikiama įrodymų, kad visi vartotojams pateikti atitinkami gaminiai (vienetai) pašalinti ir susigrąžinti visose valstybėse narėse ir jais nebeprekiuojama.

37. Pranešimus iš RAPEX Komisija gali atšaukti tik pranešančiosios valstybės narės prašymu, nes būtent ši prisiima visą atsakomybę už informaciją, perduotą per sistemą.

38. Prie kiekvieno prašymo atšaukti pranešimą pridedamas pagrindimas, kuriame nurodomos prašymo priežastys, ir visi turimi tas priežastis patvirtinantys dokumentai.

39. Tarnyba nedelsdama praneša Komisijai, kai pranešimo pašalinimo iš RAPEX interneto svetainės priežastys tampa nebegaliojančiomis. Komisijai pateikiami naujo rizikos vertinimo rezultatai, kad Komisija galėtų nuspręsti, ar pranešimą palikti RAPEX taikomojoje programoje ir pakartotinai paskelbti jį RAPEX interneto svetainėje, ar visam laikui atšaukti jį iš RAPEX taikomosios programos (gavus pranešančiosios valstybės narės prašymą).

VIII SKYRIUS PREVENCINIŲ IR RINKOS RIBOJIMO PRIEMONIŲ TAIKYMAS

40. Rinkos priežiūros institucijos turi teisę imtis šiame punkte nurodytų prevencinių ir ribojamųjų priemonių dėl riziką keliančių gaminių, siekiant užtikrinti, kad į rinką išleisti gaminiai būtų saugūs:

40.1. Privalomosios priemonės – rinkos priežiūros institucijų patvirtintos arba nuspręstos patvirtinti priemonės (dažniausiai – administracinis sprendimas), kuriomis ekonominės veiklos vykdytojas įpareigojamas imtis prevencinių, taisomųjų ar ribojamųjų veiksmų dėl konkretaus gaminio, kurį jis pateikė rinkai;

40.2. Savanoriškosios priemonės:

40.2.1. ekonominės veiklos vykdytojo savanoriškai, t. y. be jokio kurios nors valstybės narės institucijos įsikišimo, taikomos prevencinės ir ribojamosios priemonės;

40.2.2. rekomendacijos ir susitarimai, kuriuos rinkos priežiūros institucijos sudarė su atitinkamos veiklos srities ekonominės veiklos vykdytojais (taip pat ir nerašytiniai susitarimai, pagal kuriuos atitinkamos veiklos srities ekonominės veiklos vykdytojai imasi prevencinių arba ribojamųjų veiksmų dėl rinkai jų pateiktų rimtą riziką keliančių gaminių).

41. Priemonės, apie kurias turi būti pranešama per RAPEX, kai įvykdomos pranešimo sąlygos:

41.1. gaminio ženklavimas tinkamais įspėjimais apie riziką (-as), kurią (-ias) jis gali kelti;

41.2. išankstinių sąlygų taikymas prekybai gaminiu;

41.3. vartotojų ir galutinių naudotojų įspėjimas apie riziką, kurią gaminyje gali kelti;

41.4. laikinas gaminio tiekimo, siūlymo tiekti ir demonstravimo uždraudimas;

41.5. prekybos gaminiu uždraudimas ir visos papildomos priemonės, t. y. priemonės, reikalingos užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo;

41.6. gaminio pašalinimas iš rinkos;

41.7. gaminio susigrąžinimas iš vartotojų;

41.8. pašalinto ar susigrąžinto gaminio sunaikinimas.

42. RAPEX sistemoje sąvoka „pašalinimas“ reiškia tik priemones, kuriomis siekiama neleisti riziką keliančio gaminio platinti, demonstruoti ir siūlyti vartotojams arba kitiems galutiniams naudotojams, o sąvoka „susigrąžinimas“ reiškia tik priemones, kuriomis siekiama susigrąžinti gamintojo ar platintojo jau pateiktą vartotojams arba kitiems galutiniams naudotojams pavojingą gaminį.

43. Esant rimtai rizikai ir apie privalomąsias bei savanoriškąsias priemones turi būti pranešama per RAPEX.

44. Įpareigojimas pateikti pranešimą per RAPEX taikomas visų kategorijų prevencinėms ir ribojamosioms priemonėms, kurių imamasi dėl rimtą riziką vartotojų sveikatai ir saugai keliančių arba, kai tai susiję su gaminiiais, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 765/2008, rimtą riziką galutinių naudotojų sveikatai, saugai ir kitiems svarbiems viešiesiems interesams keliančių vartojimo gaminių prekybos ir naudojimo.

45. Prieš nusprendama pateikti pranešimą per RAPEX, rinkos priežiūros institucija visada atlieka tinkamą rizikos vertinimą pagal Vartojimo gaminių rizikos vertinimo metodiką (Aprašo 7 priedas) arba papildomą bendrąją ES gaminių, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 765/2008 rizikos vertinimo metodiką, kad įvertintų, ar gaminyje, apie kurį ketinama pranešti, kelia rimtą riziką vartotojų sveikatai ir saugai arba, kai tai susiję su gaminiiais, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 765/2008, rimtą riziką galutinių naudotojų sveikatai, saugai ir kitiems svarbiems viešiesiems interesams (pvz., saugumui arba aplinkai), taigi, ar įvykdytas vienas iš pranešimo per RAPEX kriterijų.

46. Rizikos vertinimo metodas, kurį gali taikyti rinkos priežiūros institucijos vartojimo gaminių vartotojų sveikatai ir saugai keliamos rizikos lygiui įvertinti ir nuspręsti, ar būtina teikti pranešimą per RAPEX, nustatytas šio Aprašo 7 priede.

47. Rizikos vertinimą visada atlieka rinkos priežiūros institucija, kuri atliko tyrimą ir ėmėsi tinkamų priemonių arba stebėjo savanoriškus veiksmus, kurių dėl riziką keliančio gaminio ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojas. Prieš perduodant pranešimą per RAPEX taikomąją programą, pranešimą pateikusi institucija suderina pranešimą su Tarnyba, kaip RAPEX sistemos ryšių palaikymo institucija.

48. RAPEX pranešimas pateikiamas tik tuo atveju, jeigu rinkos priežiūros institucija nustato, kad gaminio keliamos rizikos (-ų) poveikis pasireiškia arba gali pasireikšti už jos teritorijos ribų (toliau – tarpvalstybinis poveikis arba tarptautinis įvykis).

49. Apie priemones, priimtas dėl gaminio, keliančio rimtą riziką, kurios poveikis gali būti tik Lietuvoje (toliau – vietos įvykis), nepranešama. Tai taikoma atvejams, kai priemonių imtasi dėl vietos gaminio, pagaminto ir platinto tik Lietuvoje. Vertindamos tokius atvejus, rinkos priežiūros institucijos turi atidžiai apsvarstyti galimybę, kad gaminyje gali būti parduotas internetu arba per naujus atsirandančius platinimo kanalus.

50. Pranešimas apie vietos įvykį, susijusį su rimtą riziką keliančiu gaminiu, turi būti pateiktas tik Komisijai, jeigu jis susijęs su informacija apie gaminio saugą, kuri gali būti aktuali kitoms ES valstybėms narėms, visų pirma informacija apie priemones, kurių imtasi dėl naujos rūšies rizikos, apie kurią dar nebuvo pranešta, dėl naujos rūšies rizikos, kylančios dėl gaminių derinio, arba dėl naujos rūšies ar kategorijos gaminių.

**IX SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

51. RAPEX sistema veikia be pertraukų. Tarnyba užtikrina, kad būtų galima bet kuriuo metu susisiekti (telefonu, elektroniniu paštu arba kitomis tiek pat veiksmingomis priemonėmis) su pareigūnais, atsakingais už RAPEX administravimą, ir kad jie galėtų imtis visų būtinų veiksmų, taip pat ir skubos atvejais ir ne įprastomis darbo valandomis, pvz., savaitgaliais ir per šventes.